

KMETSKI LIST

Številka 42

Ljubljana dne 18. oktobra 1939

Leto XXI

Svoboda, vera in politika

Menda ni pojma, ki bi ga človek tako zlorabljal kakor — svobodo. V imenu svobode se često dogajajo najhujša in najgrša nasilja, v imenu svobode se kršijo najosnovnejše človeške pravice in menda ni podlosti, ki je že ne bi bili na svetu tu ali tam zagrešili v imenu svobode.

Pod geslom svobode je morala marsikje popolnoma usahniti tista lepa cvetka, ki jo imenujemo — svobodno voljo. In v imenu svobode tiče danes mnogi narodi v okovih, ki je v primeri z njimi suženjstvo preteklih dob res bilo skoraj samo svobodnjaška igračka. Človek bi spričo tega skoraj rekel, da svobode skoraj ni, ampak je to samo ideal, ki ga človeštvo ne bo nikoli doseglo.

In vendar svoboda obstoja in je dosegljiva, vendar je pot do nje strma in težavna. Vsak posameznik in vsak narod si mora svobodo šele priboriti, mora dozoreti zanjo. Brez borb in očiščenja, brez notranjega zorenja in zrelosti ni svobode, ampak samo nihanje iz sužnosti v sužnost.

Za resnično svobodo je treba najprej pogojev. In tu je treba naglasiti, da je človek kljub vsem svojim duhovnim in duševnim sposobnostim vendar otrok zemlje. Brez zemlje in njenih dobrin je človek stavba brez temeljev, stavba, ki jo nagne kamor koli vsaka sapica in poruši vsak vihar. Zato je temelj vsake svobode pravilna ureditev človeškega odnosa do zemlje in na tej sloveča ureditev človekovih medsebojnih odnosov v družbi, z drugimi besedami povedano: ureditev socialnih vprašanj. Brez tega ni svobode, brez tega ni življenja, brez tega je človek suženj, je robot, oropan vsake človečnosti.

Nismo prvi in nismo zadnji, ki to spoznavamo in izpovedujemo, vprašanje pa je, kako doseči tako pravično in pravilno ureditev socialnih vprašanj, da bosta v njej posameznik in narod deležna kar največje svobode.

Ali je dosegljiva taka ureditev po načelih kake verske edinice in na verskem programu?

Mi že dvajset let naglašamo, da je to neizvedljivo. Vera je strogo čustvena vrednota, ki ureja odnos človeka do Boga in problemov, do katerih razum in stroga znanost ne moreta. Vera je torej sila, ki deluje z abstraktnimi, neotipljivimi sestavinami, je moč, ki naj človeka dviga nad materialna vprašanja, medtem ko teh samih ne more reševati, ker to niti ni njen namen. Zato se vera v politični borbi, ki je boj za socialno ureditev odnosov v človeški družbi, samo ponižuje in odteguje svojemu pravega namenu in poslanstvu. Kakor naj se politik ne meša v verske zadeve, tako naj velja tudi za drugo plat, ki naj vere nikar ne vprega v politične ojnice.

Zaradi tega in takega pojmovanja so nas večkrat proglašali za brezverce in protiverce. Spričo tega so toliko bolj zanimivi

sklepi, do kakršnih prihaja zadnja »Delavska pravica« kot glasilo »krščanskega delovnega ljudstva«. V posebnem članku razglablja o slovenskih političnih razmerah iz leta 1890. in končno odločno odklanja tako zvano »katoliško skupnost«, to se pravi, reševanje političnih vprašanj na verski podlagi.

Člankar trdi, da je imel katoliški tabor v svojem obzidju že takoj od začetka hudo luknjo, ki je ni bilo mogoče zazidati. Polagoma se je razpoka v obzidju zajedla med ljudi in se je začela borba proti dr. Kreku, ki se je zanj dejansko končala z njegovo smrtjo, a se sicer še nadaljuje.

Izvajanja omenjenega članka izzvene v tale klic:

Nekrvavi dvoboj v Baltiku

O tem, da si je zagotovila Rusija premoč v Baltiku, smo že pisali. Pri tej priliki smo tudi podčrtali, da se je to zgodilo brez preliivanja krvi, brez gaženja suverenosti dotičnih držav in brez teptanja narodnih čustev prizadetih narodov.

Estonska, Letonska in Litva so male države ob Baltičkem morju, ki so bile pred vojno s Finsko vred sestavni deli carske Rusije. Sodimo, da je precej rožnato povedano, ako kdo trdi, da so si ti narodi ob koncu svetovne vojne iz lastnih sil ustvarili svobodne države kot plod narodovega hotenja. Bolj blizu resnice in zgodovinskim dejstvom bolj odgovarjajoča je druga trditev, ki pripisuje nastanek teh držav evropskemu zapadu, zlasti pa severozapadu, ki je izkoristil rusko revolucijo in tej sledečo skrajno zmanjšano rusko obrambno sposobnost za to, da je Rusijo odrinil od morja. Že tedaj si je moral biti vsakdo na jasnem, da Rusija tega udara ne bo trajno trpela, posebno jasno pa se je to pokazalo zlasti za časa letošnjih dolgotrajnih pogajanj med Rusijo na eni pa Anglijo in Francijo na drugi strani. Kakor danes vemo, ta pogajanja prav zaradi vprašanja Baltika niso mogla z mrtve točke in so se končno razbila.

Kar velja za eno, velja tudi za drugo plat. Krivico bi delal baltiskim državam, kdor bi jim očital, da so po lastni krivdi zašle v sedanji položaj. Nasprotno! Kakor je bil njih nastanek plod mednarodnega položaja tedanjih dni, tako je njihova vključitev v izključno rusko interesno območje plod sedanjega mednarodnega položaja.

To je pač resnica, ki se v zgodovini venomer ponavlja. Življenje je večno gibanje, v njem pa ima močnejši prednost. Ako rečemo »močnejši«, s tem ne mislimo samo na brutalno, fizično moč, torej na številčnost in silo, ampak na vso idejno, kulturno in gospodarsko moč tega ali onega činitelja.

Tu nam silijo pod pero prepričevalne primerjave in zanimiva vzporedanja, ki pa jih bo v nadaljnjem toku dogodkov pokazal razvoj sam in zato daues ne bomo razpravljali o njih. Ugoto-

»Kako ne bi bilo po vsem tem vse krščansko socialistično delavstvo dolžno in dolžni vsi krščanski socialisti pljuniti samemu sebi v obraz, če bi iz bogve kakšnih razlogov še vztrajali privezani na trhla vesla stare galere (barke). — Problem katoliške skupnosti, kot ga rešujemo pri nas, je zadnji odmev bojev, ki so drugod že dobojevani v tem smislu, da katoliška skupnost v političnem smislu obstojati ne more.«

Izvajanja omenjenega lista so značilna zaradi jasnosti in res nepristranske odkritosti. Potrjujejo v celoti to, kar trdimo tudi mi in kar danes spoznava ves svet.

vili pa bi radi glede baltiskih držav nekaj, česar ne gre zamočati.

Gospodje so bili tu tujei, nemški kolonizatorji, ki so prihajali v te kraje in zavzemali v njih gospodarstvu močne položaje. V kakšnem odnosu so bili do domačega prebivalstva, se vidi že iz nemške literature, zlasti iz nekaterih nemških dram, kjer so domačini (Litvanci ali Letonci) risani le kot manjvredni ljudje. Po drugi strani pa priča primeroma veliko premoženje, ki ga je imelo sorazmerno majhno število tujecev, v teh državah in o čemer so te dni precej izčrpno poročali razni listi, da so tujei v primeri z domačini tu imeli položaj gospodov. S tem, da se zdaj izselijo, pride šele njih posest, zlasti zemlja, v roke in last domačega življa. To pa za narod niti tu niti tam ne more biti udarec, ampak pridobitev.

Kakšna je bila dosedanja samostojnost baltičkih držav in koliko je pomenila njih neodvisnost, se nam odkriva tudi iz glasov raznih nevtraleev. Ker spadamo v sedanji evropski homatiji tudi sami med nevtralne opazovalce, je prav, da o tem vprašanju slišimo nevtralni glas.

Berlinski dopisnik amsterdamskega »Telegraph« poroča svojemu listu o baltiskem problemu takole: (»Slovenec dne 11. t. m.)

»Sovjetska Rusija je dobila bogato plačilo za pomoč, za katero jo je Nemčija prisila. Plačana ni bila samo z vzhodnim delom Poljske, marveč tudi z vsem Baltikom. To je bila za Nemčijo bolesta in boleča žrtev in je nemška vlada nanjo pristala po dolgih pomislekih in oklevanjih. Sovjetski vdor na Baltik ni samo poslabšal položaja Nemčije na tem prostoru, ki ga je Nemčija od nekdanj smatrala kot področje svoje kulture, kjer je bila ponosna na staroslavne kulturne trdnjave. Nemčija se je popolnoma odrekla tistim krajem, ki jih je svoje dni zavojeval nemški viteški red.«

Iz tega značilnega glasu vidimo dvoje:

1. da je bila dosedanja neodvisnost baltskih držav odvisna od dobre volje in naklonjenosti sosedov, v resnici pa so pomenili ti predeli nemško interesno sfero;

2. da je svoboda malih narodov sploh ohranjiva le ob podpori močnih in mogočnih sosedov, ki to svobodo v danem primeru tudi lahko branijo z uspešnim orožjem.

To je v politiki nova stvarnost, s katero morajo mali narodi računati in so tudi v vsej bližnji in daljni preteklosti morali računati, ako so hoteli živeti. Vse drugo je utvara, ki zahteva strašne, a brezplodne žrtve, lahko pa tudi narodovo smrt.

Sodimo, da bo novi evropski mir, kadar bo sklenjen, v celoti potrdil resničnost naših izjav. Kakor je podoba, nas razvoj pelje v dobo, ko bodo morali narodi opustiti nestrpnost in priznati v veliki družini evropskih narodov tudi malim sinovom pravico do življenja. Take pravice pa nikdar in nikomur ne more dati sila, ki je nestrpnost njeno življenjsko načelo. Samo tam, kjer je dovolj prostora, kjer je dovolj zemlje in njenih dobrin, je tudi dovolj širokogrudnosti in smisla za priznanje in spoštovanje šibkih in malih.

Kaj sledi iz tega za vse male narode in zlasti za nas na Balkanu? Vsi ti dogodki nam narekujejo nujno dolžnost kar najtesneje in najiskrenejše medsebojne povezanosti. Posamezen balkanski narod sam zase ne zmora dosti, posebno ne na polju svoje lastne obrambe. V trdni medsebojni povezanosti pa balkanski narodi pomenimo silo in z ozirom na naš važni zemljepisni položaj celo velesilo, ki si lahko zagotovi mir in utrdi svojo neodvisnost.

Temu cilju mora biti posvečeno vse naše prizadevanje in stremljenje, zato pa moramo na vseh straneh delati in si prizadevati, da izginejo vsi mali medsebojni spori. Vsi moramo podrediti malenkostne ozire velikemu cilju skupnosti, pa smo lahko prepričani, da uspeh ne bo izostal. Naj nam bodo skušnje drugih šola, katere nauk sprejmimo brez lastnega trpljenja, pa bomo veseli in mirne vesti lahko rekli, da smo delali prav zase in za človeštvo!

Iv. Nemeec:

MOLK

(Nadaljevanje)

5.

Od zadnje zime se je v Rožnem dolu marsikaj izpremenilo. Hitrec in njegov sosed sta bila še bolj mrka in zaprta v svoje prezeble ude, dasi od nesrečnega dogodka ni bilo drugih posledic kakor oluščena in zveržena ušesa; bilo je sicer še par zmrzlin na nogah, ki pa čez poletje niso prišle do izraza. Da, tudi na nosu so ostale posledice, ki pa niso delale posebnih težav.

Veliko je bilo govorice in še več jeze, ko je Anka pobegnila od doma in prekršila stare običaje. Poleg očetove jeze, materinega joka in še drugih težav, ki so nastale doma, so tudi ljudje obrekovali in obračali jezike, da so vaške klepetulje in gobezdači postajali solzni od hlinjenega gneva nad pregrešno punčaro. Nekateri so prihajali celo na dom in starega podžigali v njegovi jezi, pri tem pa seveda grabežljivo požirali frakeljne slivovice, ki jo je v zadostitev jeze pil in dajal drugim užaljeni oče. Prav za prav, bilo je nekoliko drugače! Vaški licemerci in čuvarji dostojnosti niso prihajali radi Anke, ampak radi slivovice. Ankina pot v novo življenje je prav za prav dobrodošla vsem. Pobožne ženske so gobezdale pri studencih, ko so prihajale po vodo, pri vaški mlaki na pranju; v dekletih pa se je vzbujalo nekaj novega, v rahli slutnji je prihajalo med nje, zato so močje obračale od takšnih obrekovanj. Slanova Danica je bila njih sodnica, ki je Anko imela rada; bili pa sta tudi iskreni prijateljici, kar nikdar nista preizkušali na ustih ampak vedno v dejanjih. Zlasti je pokazala Da-

Čemu nemško preseljevanje?

Marsikomu se je čudno zdelo, zakaj današnja Nemčija kliče domov svoje manjšine iz tujih držav, ko vendar na drugi strani naglaša, da ima premalo življenjskega prostora in se zanj bori.

Iz pojasnila, ki so ga na uradnem mestu v Berlinu dobili tuji časnikarji, je sedaj razvidno, da hočejo Nemci združiti vse svoje ljudi v Nemčiji in tako zaokrožiti svoje jezikovno in državno ozemlje.

Na vidiku je še preselitev Nemcev iz držav v južnovzhodni Evropi. Tu pa prihajajo rotega narodnostnih še gospodarski interesi Nemčije. Nemčija namreč želi slej ko prej ostati kupec agrarnih pridelkov in proizvodov v Romuniji, Madžarski in Jugoslaviji. Zaradi znižanja svojega izvoza v te države pa manjka Nemčiji deviz za plačevanje blaga v teh državah. Zato je Nemčija prisiljena, da si nabavi devize na nov način.

To pa je vprav gospodarski pomen izselitve nemških narodnih manjšin iz teh držav. Njihova posestva in sploh premoženja bodo zamenjana za devize, s katerimi bo Nemčija lahko plačevala svoje dobave iz teh držav.

Premoženje Nemcev v Jugoslaviji, Romuniji in na Madžarskem cenijo na več milijard mark, s čimer bo Nemčija za dolgo dobo preskrbljena z dobavami življenjskih potrebščin, ker tudi te države same ne morejo trenutno plačati nemške posesti v gotovini.

Nemci bodo v Nemčiji ob prihodu dobili polno odškodnino za vse, kar so, oziroma bodo pustili v dosedanji domovini.

Za izselitev nazaj v Nemčijo prihaja po teh nemških pojasnilih v pošte 750 tisoč Nemcev v Romuniji, 600 tisoč v Jugoslaviji in 480 tisoč na Madžarskem.

Kakor poročajo iz Romunije, pridejo za izselitev iz balkanskih držav najprej na vrsto Nemci, ki so še ostali nemški državljani, potem tisti državljani balkanskih držav, ki so nemške narodnosti in so v zadnjih letih javno nastopali kot nositelji političnih idej tretjega rajha, nato pa še ostali balkanski Nemci.

nica svoje iskreno čustvo do Anke, ko je celo noč bedela pri Tonetu in mu obkladala rane. Anka radi očeta ni mogla, dasi je vedela kako potreben je ranjenec pomoči. Ta notranja čustva Anke in njeno borbo je občutila Danica in pomagala tovarišici, ki ni imela nobene druge pomoči. Zvečer so se dekleta zbrala pri Danici.

Poglejte in premislite tovarišice, saj vsaka od vas občuti to na svojih ramenih! Ali je to pravica in vzgoja mladega človeka, ko mu oče vzame knjigo iz rok in ga pošlje za razvedrilo travo žet — v nedeljo — kadar bi moral počivati in užiti malo razvedrila.

Vsi so takšni! — so bruhala dekleta grenkobo iz svojih prs. Skrivaj so namreč večkrat prihiteli k Danici in se iskreno med seboj pomenile. Kar lažje jim je bilo pri sreči, ko so se zbrale okrog svoje duševne vodnice, ki je tako odločno branila pravice trpečega človeka. Nič manjši reveži niso naši očetje in matere, je menila Danica in pokazala za primer Ankinoga očeta. Poglejte, dekleta, tega moža! Svoj živ dan ni poskusil ničesar razen svojega biča! On je trdno prepričan, da samo garanje od zore do mraka, od leta do leta, garanje do groba velja za kmetskega človeka. Vse drugo ni nič; razvedrilo je za pokvarjenca in postopačca, knjige za gospoda. Ta bič tepe njega in vse nas. Ta bič je vzrok nadlog in vsa naša hlapčevska misel se topi v brezkončnem garanju in trpljenju.

Kakor živina smol! — se je postavila Mejaševa Tončka in stisnila ustnice!

Ponižni volovi, ki nikdar ne vidijo ovsar; z golimi rebri vlečejo plug, dokler ne pridejo v klavnico!

Krivično je naše življenje, so povdarjale dekleta vse vprek in pritrjevale Danici.

Agrarna reforma na Madžarskem

V madžarskem parlamentu so spet sprožili vprašanje agrarne reforme, ki je vse do sedaj ostalo nerešeno. Madžarska je med redkimi državami v Evropi, ki ni izvedla po vojni agrarne reforme. Srednjeveški sistem je vladal v odnosih med veleposestniki, grofi in baroni ter med kmeti, oziroma kmetskimi delavci. Ogromna veleposestva so se raztezala po plodni madžarski ravnini prav tja v Banat in Prekmurje ter romunsko Erdeljsko. Premožni grofi so gospodarji madžarske zemlje in madžarske politike in Madžarske. Zato so dosledno odklanjali izvedbo agrarne reforme, čeprav se je večkrat načelo v parlamentu. Ruski sosed na Karpatih je vplival, da se bo končno razdelitev veleposestev le izvedla.

Zlato vsega sveta se steka v Ameriki

Združene države Severne Amerike so povečale svojo zlato podlogo v prvih treh tednih sedanje vojne za 264 milijonov dolarjev. Nakupljeno zlato je bilo večinoma angleškega izvora. Ameriška zlata zaloga znaša sedaj 16,9 milijarde dolarjev, proti 14,5 koncem 1938. in 12,7 koncem 1937. ter 11,2 milijarde dolarjev koncem 1936. Zlata zaloga Amerike se je torej pomnožila leta 1937. za 1.502, leta 1938. za 1.751 in letos za 2.391 milijonov dolarjev.

Moscicki v Švici

Bivši predsednik Poljske se bo naselil v Švici, kjer je Moscicki dolga leta deloval kot znanstvenik in je že leta 1908. dobil švicarsko državljanstvo v Sandonu v kantonu Fribourg.

Prezident Roosevelt je povabil bivšega poljskega predsednika Moscickega s gospo soprogo, naj bi se naselila v Ameriki. Ker pa rahlo zdravje Moscickemu ne dovoljuje dolgega in naporenega potovanja, je moral gostoljubno vabilo odkloniti in bo s soprogo do nadaljnjega živel v Švici.

Kakšno škodo ali pregreho naj pripišemo Anki, ko je zbežala z doma in ustvarila s Tonetom nov dom?

Nobene!

Prav mislite, tovarišice! Ničesar ni storila, kar bi jo moglo postaviti v slabo luč. Nasprotno, z vso odločnostjo je pretrgala vezi, ki so jo držale prikovano kakor žival pri jaslih! Pokazala je pot nam vsem; postala je gospodarica sebi in tovarišica potomcem, če jih bo imela. Marsikateri od tistih hlinjenih dlakorepcev jo sovražijo ravno radi zavisti, kar pa ne bo zrušilo njenega doma; ki je zrastel na trdem žulju in danes svobodno gledata v svet oba s Tonetom.

Mejaševa Tončka je zopet prekinila Danico, češ:

Pravijo nam, da moramo biti ponižni in skromni, da moramo obrniti tudi levo lice, če nas tepejo po desnem! Zakaj to? Ali je to v skladu s pravico, zakaj tisti, ki tako govore, drugače delajo, zakaj tepejo najbolj one, ki resnično trpe in hočejo dobro vsem, v kolikor je pravico sploh mogoče razdeliti med današnji grabežljivi svet!

Ne vem, Tončka, zdi se mi, da na te besede nobena od vas ne potrebuje odgovora! Zdi se mi, da je vsem znano leglo nesreč človekovih, zato o tem ne bomo govorile ampak s prstom pokazale moderne valpte in jih preganjale radi pravice in resnice, ki mora enkrat prodrati, v to trdno verujem!

Moj oče je tako surov, se je z grenkobo pritoževala Potezinova Marjana! Skoraj vsako nedeljo pride od maše pijan in prvo pretepe mater, razbije lonce, svojih bunk pa sploh niti ne štejem!

(Dalje prihodnjič.)

Doma in drugod

Poziv rezervnim oficirjem

»Zastopniki pododborov Udruženja rezervnih oficirjev in bojevnikov v Celju, Ljubljani, Mariboru in Ptuju so se sestali ob petletnici mučeniške smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Ljubljani, da skupno počaste Njegov nepozabni spomin ter obnove zaobljubo, da bodo zvesti Njegovemu izročilu čuvali in nadaljevali Njegovo delo, ki ostane ideal pokolenja, katero pozna žrtev polno borbo za osvoboditev in zedinjenje našega naroda. V teh težkih trenutkih so njihove misli uprte v Nj. Vel. kralja Petra II. kot nosilca in izvršitelja idej, za katere je blagopokojni Viteški kralj žrtvoval svoje življenje.

Poklicani, da kot vodje oboroženega naroda nosijo v vojni najtežje breme in največje odgovornosti, kar jim nalaga dolžnost, da tudi kot državljani v miru pozorno zasledujejo vse pojave javnega življenja, izražajo rezervni oficirji, člani Udruženja rezervnih oficirjev v dravski banovini, željo in pričakovanje, da se ves narod najde v sedanjih usodepolnih trenutkih v slogi in edinstvu ter da zapostavi vse notranje spore, ki slabijo njegovo moralno odporne silo: da se vsa nacionalna in politična vprašanja rešujejo predvsem z vidika, da se okrepijo vezi solidarnosti in vzajemnosti med vsemi deli Jugoslavije tako, da se zlasti Slovenci še trdnje povežemo s svojo narodno državo, katere enotnost, moč in neokrnjenost so najtrdnje jamstvo za narodni obstoj in za boljše bodočnost v svobodi in napredku.

Zborovanje Jugoslovanske nacionalne stranke

V Sarajevu se je vršilo pretekli teden zborovanje Jugoslov. nacionalne stranke. Govorila sta bivši predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić in Jovo Banjanin. G. Banjanin je odpotoval iz Sarajeva v Banjo Luko, kjer je prisostvoval seji banovinskega odbora stranke.

Zemljoradniki

V Beogradu je zasedal glavni odbor zemljoradniške stranke pod predsedstvom dr. Milana Gavrilovića in razpravljal o političnem položaju. Sklenjeno je bilo med drugim izvesti reorganizacijo cele stranke, in z delom pričeti najprvo v vrbaski banovini. Dalje je glavni odbor potrdil izvolitev novega banovinskega odbora zemljoradniške stranke v vardarski banovini. Zemljoradniška stranka sodeluje v sedanji vladi po ministru za kmetijstvo g. dr. Branku Čubriloviću.

Manifestacija HSS

V nedeljo je bila v Zagrebu slovesna posvetitev zastave konjenice Seljačke zaščite, obrambne organizacije HSS. Posvetitvi je kumovala žena dr. Vl. Mačka gospa Josipina. Seljačka zaščita se je zbrala v Zagrebu v konjeniških in motoriziranih oddelkih. Poveljnik konjenice je podal raport dr. Mačku. Velike množice naroda so svojega voditelja navdušeno pozdravljale.

HSS in zlasti njena obrambna organizacija Seljačke zaščite bodo razvile živahno gibanje proti razdiralcem, ki širijo med Hrvati nezadovoljstvo in ki poskušajo ustvariti neslogo, nered in zmedo, s čimer naj bi se dokazalo, da hrvaški narod ni zadovoljen s sklenjenim sporazumom.

Seja KDK

V Zagrebu se je vršila seja kmetske demokratske koalicije (zveze), na kateri je bilo sklenjeno, da postavi KDK skupno kandidatno listo v banovini Hrvatski. HSS dobi 10 a SDS 3 kandidate za senatorske volitve.

Uradništvo na Hrvatskem

Po ustanovitvi banovine Hrvatske so pričeli na veliko premeščati, odpuščati ali stavljeni na razpoložnje uradništvo pri najrazličnejših oblastvih. Najprej so bili na vrsti uradniki notranjega ministrstva, sledili so jim uradniki finančne stroke itd. Iz Hrvatske je bilo premeščenih nad 1000 organov finančne kontrole. Premeščeni so bili tudi vsi Slovenci iz te stroke, kolikor jih je služilo po Hrvatskem. V Slovenijo se je vrnilo 73 organov finančne kontrole. Iz Slovenije je bilo premeščenih na Hrvatsko pet uslužbencev Hrvatov. Odstranjujejo se vsi uslužbenci, ki so bili nasprotniki sedanjega režima na Hrvatskem. Kakšne posledice bo to čiščenje rodilo bomo videli, ko bo ustanovljena še tudi banovina Srbija. Ako so ravno politični vzroki za tako dalekosežno spremembo pri državnih in samoupravnih uslužbencih na Hrvatskem, potem bi bila edina in pravilna mera popolna in najstrožja depolitizacija celokupne državne in banovinske uprave in uvedba stalnosti uslužbencev.

Zaščita vojnih vpoklicancev

Vlada je izdala ob izdaji uredbe o odložitvi izvršb proti osebam, ki so vpoklicane na orožne vaje ter uredbe o odložitvi plačevanja najemnine naslednje poročilo:

Izdana uredba o odložitvi izvršbe proti osebam, ki so bile vpoklicane na vojaško službo, naj odpravi neugodne posledice, ki bi mogle nastati, ker vpoklicanci niso mogli zadostiti svojim obveznostim baš zato, ker so bili vpoklicani na vojaško službo ter morali opustiti svoje redno delo, ki jim je bilo edini vir dohodkov. Čl. 1. te uredbe zato predpisuje, da se ne more voditi izvršba proti osebam v času, ko so na vojaški službi ter niti še 30 dni potem, ko se odpuste iz vojaške službe, bodisi da gre za izplačilo denarnih terjatev ali zaradi izpraznitve porabnega predmeta ali predaje stanovanja, lokala, zemlje itd. Istočasno se morajo po čl. 3. te uredbe začete izvršbe odložiti, če se zve, da je oni, proti kateremu je izvršba odrejena, vpoklican na vojaško službo. Od uporabe predpisov o odložitvi izvršb pa se izvzemajo nekatere terjatve, ki zahtevajo po svojem značaju posebno upoštevanje, kakor terjatve delojemalcev iz službenega razmerja, terjatve za vzdrževanje ter terjatve trgovcev in obrtnikov za dobavljeno blago ali izvršene posle v vrednosti nad 1000 dinarjev. Važna je tudi določba, da so izvzete od odložitve terjatve onih upnikov, ki so v slabih premoženjskih razmerah pod pogojem, da se dohodki njih niso zmanjšali zaradi vpoklica v vojaško službo.

Uredba o odložitvi plačil plačevanja najemnine osebam, ki so vpoklicane na vojaško službo, določa, da se ne more zahtevati plačilo dotedaj dolžne stanarine, a tudi ne stanarine, ki bo šele dospela, dokler so te osebe v vojaški službi in še tri mesece po odpustu iz vojske. To ne velja samo za stanovanjske prostore, temveč tudi za poslovne prostore, v katerih je moral najemnik zaradi vpoklica v vojaško službo zmanjšati ali celo ustaviti svoje delo. Ne morejo pa se poslužiti te uredbe osebe, katerih dohodki se zaradi vpoklica v vojaško službo niso zmanjšali. Zaščita se daje z uredbo socialno slabijim najemnikom ne samo zato, ker so bili poklicani na vojaško službo, temveč tudi zato, ker so prišle te osebe zaradi občnega interesa v slabši položaj, v kakršnem so bile pred vpoklicem v vojaško službo.

Prošnje

za podpore družinam vojaških vpoklicancev se morajo vložiti pri občini. Od tu morajo biti prošnje nemudoma odpremljene na okrajno sodišče,

kjer jih brez odlaganja vzame v pretres posebna komisija. Komisije imajo od vlade navodilo, da hitro poslujejo.

Sprememba uredbe o občinskih hranilnicah

Ministrski svet je izdal uredbo o spremembi uredbe o občinskih hranilnicah. Spremembe do- ločajo zlasti tole:

Hranilnica more po pokritju predpisanih rezerv uporabljati deloma ali celotno čisti dobiček za občne koristne ali dobrodne namene. V hranilnice se morejo nalagati gotovine samoupravnih teles (srezov, zemljiških zajednic, premoženjskih občin, pokojninskih ustanov itd.), korporacij, cerkev, samostanov, javnih fondov ko tudi gotovina onih, ki so pod skrbstvom ter sodni depoziti.

Vrstni red volitev

Pretekli teden se je mudil predsednik vlade g. Dragiša Cvetković v Južni Srbiji in imel po vseh večjih krajih sestanke JRZ.

V Skoplju je govoril predsednik vlade in je med drugim dejal tudi sledeče glede bodo- čih volitev:

»Od prazne politike in praznih programov ljudstvo ne more živeti. Ljudstvo zahteva, da se izboljšajo njegovi življenjski pogoji. Te dni bomo imeli volitve v senat. Toda po volitvah za senat pridejo občinske volitve, volitve v samoupravo, potem pa volitve narodnih poslancev. Pri prihodnjih volitvah bo tajno glasovanje za narodne poslance.« Vse volitve razen senatorskih se bodo vršile po novih zakonih, kakor zatrjuje hrvaško časopisje.

Nekaj ni v redu

pri »Slovincu« in »Slovenskem domu«. Proti koncu preteklega tedna sta pričela oba lista »Katoliškega tiskovnega društva« z velikim krikom valiti krivdo na JNS in na vse neklerikalne organizacije, ker še ni prišlo do ustanovitve banovine Slovenije. Dr. Kramerju in JNS očita katoliško časopisje, da na skrivaj ruje proti sporazumu za slovensko banovino in ga naziva kratkomało oberkomunista, ki da se druži z bivšim komunističnim poslancem — Milanom Mravljeto, z grand komunisti iz uredništva mesečnika »Ljubljanski Zvon«, z marksisti dr. Jelencem in Stankom itd. itd.

Predsednik vlade o splošnem sodelovanju

Predsednik vlade g. Dragiša Cvetković je v Gostivaru otvoril nov Prosvetni dom kralja Aleksandra in v svojem govoru tole naglasil:

»Ce je bilo kdaj potrebno složno sodelovanje med nami vsemi, potem je danes, ko moramo mobilizirati vse narodne sile in izvesti duhovno edinstvo našega naroda. Danes je bolj kakor kdaj potrebno sodelovanje vseh razredov in vseh slojev našega naroda, predvsem tudi zato, da si ohranimo svoj mir. Mir nam je potreben, da se gospodarsko in socialno okrepimo. Kraljevska vlada je trdno odločena, da se ne spuščamo v vojno, ker vojna zapušča razvaline, bedo in glad. Z rešitvijo hrvaškega vprašanja smo uredili naše notranje razmere in zavarovali mir na naših mejah. Mi nimamo izven naših meja nobenih želja. Ne želimo si tujega, ali svojega tudi nikomur ne odstopamo.«

O novi hrvaški telovadni organizaciji

si še danes niso na jasnem. Kakor znano je dr. Vl. Maček odobril ustanovitev Hrvatskega junaka. Hrvatski Sokol, ki ga je dr. Maček odklonil, se še ni odločil za razpust in pristop k

Najvernejši glasnik slovenskega po- deželja je že dvajset let Kmetski list. Prijatelji, odprite mu vrata v vsako pošteno kmetsko hišo!

Hrvatskemu junaku. K vsem tem razpravam o novih telovadnih organizacijah se je slednjič oglasila »Seljačka Sloga«, v kateri pravi njen predsednik Rudolf Hereg, da je Sokol tica roparica, Junak pa je samo izredno odločen in plemenit človek. Nihče pa nima pravice se sam imenovati »junak« zaradi slučajnega kroja, ki ga nosi. Sicer je pa najbolj naravna telovadba kmetško delo in zato ni treba po hrvatskih vaseh ustanavljati nobenih telovadnih društev.

Arnavtović izpuščen iz zapora

Bivši narodni posl. Damjan Arnavtović, ki je bil zaradi streljanja v narodni skupščini obsojen na 15 let ječe, je bil te dni izpuščen pogojno na svobodo. Kazen mu je bila znižana na 7 let in po zakonu je dobil pravico do pogojne osvoboditve. V zaporu je bil tri leta in 7 mesecev.

Okrožnica dr. Mačka

Predsednik HSS dr. Maček je razposlal na vse svoje sreske odbore okrožnico, v kateri jih poziva, da naj 15. oktobra skličejo sreske, nato pa krajevne organizacije HSS na sestanke, na katerih naj seznanijo pristaše o delu za organiziranje banovine Hrvatske in o pripravah za nove politične zakone, zlasti za volitve v hrvatski sabor.

Poseben del okrožnice je posvečen razdiralnemu delu nasprotnikov HSS med narodom, ki stalno razširjajo nezadovoljstvo in namenoma hujskajo narod. Dr. Maček svari svoje organizacije pred temi temnimi elementi, ki edini lahko ogrožajo po dvajsetih letih borbe težko pridobljene pravice, ako bi zavlada na Hrvatskem nedisciplina in nesoglasje. Danes je naša

usoda v naših rokah, pravi okrožnica, in zato sta danes bolj kakor kdaj prej potrebni disciplina in sloga.

Dr. Vladko Maček

podpredsednik kr. vlade je bil v torek 10. t. m. sprejet na dvoru pri Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu.

Drugi dan je g. dr. Vl. Maček uradno obiskal patriarha srbske pravoslav. cerkve Gavrila.

Vojska prosilcev

Glasilo SDS »Nova riječ« iz Zagreba takole popisuje naval prosilcev na hrvatske ministre in političarje:

»Na nove ministre in strankine prvake je navalila prava vojska prosilcev. Kar zasuti so že s prošnjami in telegrami ter oblegani od vseh mogočih prosilcev noč in dan. Vsi hočejo v državno službo in vsak bi želel nekaj na račun države. Med njimi tvorijo najmanjši del taki, ki jim je bila res storjena kaka krivica, katero bi bilo treba popraviti. Med prosilci tudi zamašimo takih, ki bi jih država res potrebovala za koristno opravila. Pritisk te poplave prosilcev je tako velik, da resno ogroža delazmožnost novih ministrov, ker jim jemlje čas, ki ga potrebujejo za nujna in potrebna državna opravila. Prilike v tem pogledu so že naravnost nevzdržne ter bo treba storiti nekaj, da se zavarujejo novi ministri pred navalom prosilcev. Odločni ukrepi v tem pogledu bodo samo koristili narodnim in državnim interesom.«

Kakor povsod tako tudi na Hrvatskem dajo kmetje najmanj opravka političarjem, čeprav oni tvorijo jedro in veliko večino stranke.

Zavzel je v splošnem isto stališče kakor dva dni prej njegov francoski tovariš, znamenje, da je sedanja angleško-francoska politika res enotna in povezanost obeh velesil trdna.

Uvodoma je Chamberlain orisal velikobritanska prizadevanja za ohranitev miru, nato je omenil izbruh vojne in dejal:

»Po tem blaznem napadu, ki je stal življenje toliko Poljakov in toliko Nemcev, žrtvovanih za to, da se ustreže njegovim lastnim težnjam za uporabo sile, prinaša nemški kancelar zdaj svoje predloge. Kdor bi pričakoval, da bodo v teh predlogih poskusi obžalovanja grozodejstev proti človeškemu rodu, nastalih tako hitro po kršitvi pravic češkoslovaškega naroda, je doživel razočaranje.«

Nato očita Chamberlain zasedbo Avstrije in Češkoslovaške pa obljube in zagotovila, ki jih Nemčija ni izpolnila. Spričo tega, pravi, se po naši (angleški) izkušnji v preteklosti ni moči več naslanjati na nepodkrepljeno besedo sedanje nemške vlade.

Končno je dejal Chamberlain:

»Nič več se ne moremo zanesti na obljube nemške vlade. Dejanja, ne samo besede morajo priti, preden bosta angleški narod in njegov zanesljivi zaveznik Francija pripravljena, da prenehata nadaljevanje vojne z vso silo. Le če bo zaupanje v svetu vzpostavljeno, bo mogoče, kakor bi želeli mi in vsi, ki so dobre volje, urejevati vprašanja, ki zanimajo ves svet: razorožitev, obnovitev trgovine in izboljšanje blagostanja narodov. To je osnovni pogoj, ki mora biti izpolnjen. Samo nemška vlada ga lahko izpolni. — Na Nemčiji je, da izbira.«

Govora obeh zapadnih državnikov sta vzbudila po vsem svetu močne odmeve.

V Nemčiji

menijo, da sta Deladier in Chamberlain odklonila ponujeno roko sprave. Tisk skuša sedaj dokazati, da vsa krivda za nadaljevanje vojne pada sedaj na Anglijo in Francijo. Listi se izražajo zelo ostro in prezirljivo.

V Italiji

meni del tiska, da Chamberlain ni dovolj razčlenil Hitlerjevih ponudb. Ta del tiska tudi zameri angleškemu ministrskemu predsedniku, ker je očital Hitlerju, da ne drži dane besede. Listi naglašajo, kako se je po vojni že večkrat pripetilo, da je bila slovesno dana beseda v diplomatskem svetu prelomljena.

V Ameriki

in večini drugih nevtrálnih držav sklepajo, da se bo sedaj vojna nadaljevala z vso ostrino in brezobzirnostjo. Iz Amerike tudi prihaja vest, da je Hitler vzkliknil ob poslušanju Chamberlainovega govora: »Sedaj se vojna šele pričinja!«

Nekateri so v Nemčiji upali, da bo morda Roosevelt posredoval med sptimi državami, podoba pa je, da se to ne bo zgodilo. Hitler je

Kaj se godi po svetu

V zadnji številki smo omenili Hitlerjev govor in prve odmeve, ki jih je izzval. Zapored sta nemškemu kancelarju odgovorila vodilna državnik obeh zapadnih velesil in sta oba zavzela odklonilno stališče.

V imenu Francije

je 10. t. m. odgovoril Hitlerju ministrski predsednik Daladier.

Francoski državnik ugotavlja, da niti Francija niti Anglija nista šli v vojno, da bi se borili proti ideologijam ali hoteli uresničiti kake osvajalne namene. Obe državi se borita za svojo zemljo, za lastna ognjišča in za civilizacijo v zapadni kulturi.

Nemčija nam je nudila dokaze — je dejal Daladier — da hoče Poljsko uničiti ali z zvijačo ali z orožjem. Njen nastop proti Poljski je bil samo poslednja etapa v dosedanjem razvoju, ki pozna osvojitve Avstrije, Češkoslovaške in končno Poljske.

Nato Daladier očita Hitlerju, da je po vsaki osvojitvi dejal: Zadovoljen sem. Nimam več drugih zahtev.

Isto — meni Daladier — je ponovil Hitler sedaj in predlaga sklenitev miru. Pravijo, da usoda Poljske nikogar ne briga. Ona briga pred vsem Poljake, ona briga poljski narod.

Hitler je v imenu samoodločbe narodov, ki jo je postavil za geslo borbe nemškega naroda proti Versaju, zasedel Dunaj, nato še Prago in končno Varšavo. Ali ti narodi, ki so postali žrtev njegovih osvojitvev, nimajo iste pravice do samoodločbe kakor nemški narod?

Končno naglašala min. predsednik Daladier, da je stvar, ki jo Francija zastopa v tej vojni, pravična in jo bo zato tudi dovedel do končne zmage.

V imenu Anglije

je 12. t. m. izredno ostro in odločno odgovoril Hitlerju angleški ministrski predsednik Chamberlain.

Prizori iz nesrečne Poljske: Obup poljskega kmeta v razdejanem domu (levo). — Kljub vojni in razdejanju je treba življenje in delo obnoviti (desno).

baje izjavil, da Nemčija ne bo nikogar prosila za posredovanje, v ameriških uradnih krogih pa tudi zatrjujejo, da Roosevelt ne prevzame nobenega posredovanja, dokler za to ne dobi pobe po redni diplomatski poti.

Kakor je videti, se to bržkone ne bo zgodilo in je zato vsako upanje v skorajšnji mir tako rekoč brezpredmetno.

Rusija

nadaljuje utrjevanje svojega položaja v Baltiku.

Nevarna napetost, ki je bila nastala med Rusijo in Finsko, je nekoliko popustila. Sicer so z obeh strani izvedli obširne vojaške varnostne ukrepe, vendar se zdi, da bo prišlo med Rusijo in Finsko na miren način do sporazuma. Splošno namreč zatrjujejo, da Rusija ni stavila Finski pretiranih zahtev, pa še teh ne v ultimativni obliki.

Pogajanja so koncem prejšnjega tedna trenutno prekinili, vendar le zato, ker je finska delegacija odpotovala domov po nadaljna navodila svoje vlade. Z obeh strani pa zatrjujejo, da se bodo v kratkem nadaljevala. Po ruskem pričakovanju bodo končana v kakih 10 dneh.

Pomorska vojna

V petek 13. t. m. je angleško brodovje potopilo tri nemške podmornice. Nekaj mož posadke so Angleži z vsake podmornice rešili živih.

Po angleških poročilih je bilo od izbruha vojne do sobote potopljenih 18 nemških podmornic, kar je vsekakor visoko število in dokazuje, da se pomorska vojna z obeh strani vodi z veliko vztrajnostjo in odločnostjo. Vrednost potopljenih ladij in tovorov sega že brez ozira na človeške žrtve v milijarde.

Balkanski problemi

Po podpisu rusko-turške pogodbe je turški zunanji minister Saradzoglu odpotoval iz Moskve.

Domov grede se bo v Konstanci sestal z romunskim zunanjim ministrom, ki ga bo obvestil o ruskih predlogih za ureditev balkanskih vprašanj. Baje dela Rusija na to, da bi Romunija vrnila Bolgariji Dobrudžo.

Rusko-turška pogodba

Dne 14. t. m. je bil v Moskvi podpisan rusko-turški pakt, ki temelji na načelu nevtralnosti Turčije in zatvoritvi Dardanel za vse tuje vojne ladje.

Nova pogodba ni v nasprotju s turško-angleško in turško-francosko pogodbo.

Baje je pri podpisu te pogodbe dala ruska vlada Turčiji garancije, da ne bo Nemčije vojaško podpirala.

Rusija in Nemčija

Po angleških poročilih zbirajo Rusi številne vojaške oddelke v južnovzhodnem delu bivše Poljske. Številni motorizirani oddelki, tanki in tudi pehota se pomikajo iz Ukrajine proti zapadu. Rusi so pričeli že tudi utrjevati svojo novo mejo proti Nemčiji.

Takisto se bliža slovaški meji veliko število ruskih čet, zlasti motoriziranih čet, tankov in topništva.

O namenu in pomenu teh ruskih vojaških ukrepov ni širših poročil. Povsod samo naglašajo, da Rusija s tem zasleduje nek namen in da hoče zlasti med slovaško javnostjo vzbuditi gotov vtis.

Konferenca poglavarjev skandinavskih držav

Svedski, norveški in danski kralj ter predsednik Finske se v Stockholmu sestanejo, da bi razpravljali o položaju, ki je nastal spriču ogrožanja Skandinavije s strani Rusije.

Kolikor vedo povedati dosedanja poročila, pri tej konferenci ne gre za kake mirovne predloge, ampak v glavnem za to, kako naj te dr-

žave ohranijo svojo nevtralnost in neodvisnost. Posebno pozornost bo konferenca posvečala novemu položaju v Baltiku.

Madžari v Moskvi

V soboto je prispela v Moskvo madžarska diplomatska misija pod vodstvom madžarskega poslanika v Moskvi.

Madžarsko odposlanstvo je sprejel na postaji šef protokola Barkev.

Trije mostovi pognani v zrak

V petek so Francozi razstrelili tri nemške mostove čez Ren.

Odslej veže Francijo in Nemčijo le še edini most čez Ren pri Strasbourgu.

Potopljene ladje

V zadnjem času so Nemci potopili angleško vojno ladjo »Royal Oak«, kar je zahtevalo okrog 800 človeških žrtev. Od vse posadke je bilo mogoče rešiti le 414 oseb.

V soboto je neka nemška podmornica v Atlantskem oceanu potopila angleški parnik »Laheven« (9000 ton). Potniki in posadka so vsi rešeni.

Pospeševanje gozdarstva

Banovinski odbor za propagando gozdarstva v Ljubljani prosi vsa vzgojna, kulturna in slična društva, vse javne korporacije in ustanove ter vse privatnike, da sodelujejo pri propagandi gozdarstva v dnevih od 22. oktobra do 5. novembra 1939.

V teh dnevih se naj vršijo v šolah in drugih

Poleg tega so zadnje dni nemške podmornice potopile tri večje francoske parnike. Med njimi je bil eden z 10.000, drugi pa s 7000 tonami.

Doslej so Nemci po angleških poročilih potopili 86 tisoč ton angleških vojnih ladij in močno poškodovali angleško križarko »Hood«, ki je zdaj za dalj časa neporabna.

Aalandsko otočje

se nahaja v Botniškem zalivu med Švedsko in Finsko. Otočje sestoji iz kakih 300 majhnih otokov s približno 30.000 prebivalci, po veliki večini švedske narodnosti. Aalandski otoki so bili skozi 600 let švedska last vse do l. 1809., ko so pripadli Rusiji. L. 1918. so si Finci priborili s pomočjo nemške vojske samostojnost in vključili v svojo državo tudi Aalandsko otočje.

Lansko leto so nameravali Finci otočje utrditi, kar je povzročilo oster protest Rusije, ker je smatrala, da bi bila utrditev naperjena proti njej. Zaradi svoje lege je otočje velikega pomena za oblast v Baltičkem morju in to dejstvo narekuje Rusom, da se tako zelo zanimajo za Aalandsko otočje.

primernih prostorih predavanja o gozdarstvu, na terenu pa pogozdovanje goličav in praktični pouk o negi, vzgoji in izkoriščanju gozdov.

Propagando te jeseni je treba voditi pod geslom: »Vzgajajmo drevje, gozdove in gaje kot zaščito pred zračnimi napadi.«

Pojasnila dajejo banovinski odbor in okrajni odbori za propagando gozdarstva.

Zgoraj: Take se dobrote vojne v razdejani Poljski. — Spodaj: Molotov v navzočnosti Stalina, Ribbentropa in drugih predstavnikov obeh pogodbenic podpisuje rusko-nemški pakt.

Kmetska mladina

Nemčanci

Naše Društvo kmetskih fantov in deklet je predzadnje nedeljo imelo svojo prvo dramsko predstavo, ki je dosegla izredno velik uspeh. V naši vasi ljudje še niso bili vajeni sličnih kulturnih prireditev, zato smo z našim delom napravili res pravi prelom s preteklostjo. Igrali smo igro »Prisego o polnočic«. Uspeh je v moralnem in gmotnem oziru tak, da si boljšega niti želeli ne moremo.

Tekom prihodnjih dni bomo imeli ustanovni občni zbor in bomo izdelali tudi minimalni program za zimsko sezono. Organizacija kmetske mladine hoče z vsemi silami delati na tem, da naša vas dobi resnično izobrazbo in se za večne čase osvobodi hlapčevanja tuji gospodi.

Dolnja Bistrica

Pri nas smo se zbrali fantje in dekleta, da bi ustanovili Društvo kmetskih fantov in deklet. Na veliko začudenje pa so nam pravila zavrnila in ustanovitev prepovedali z motivacijo, da nimajo dovolj garancije, da bi društvo delovalo v smislu društvenih pravil.

Št. Pavel pri Preboldu

Društvo kmetskih fantov in deklet priredi v nedeljo dne 22. oktobra v prostorih gostilne Strožič v Kaplji vasi veliko trgatav grozdja z vrtno veselico. Na prireditve vabimo vse naše iskrene prijatelje kmetskega pokreta ter zlasti člane in članice sosednjih tovariških društev.

Iz naših krajev

× **Cena hmelju hitro raste** in sedaj nudijo že 60 din za kg. Ker pa imajo preostanek neprodanega hmelja v rokah trdnješi kmetje, je verjetno, da se bo cena še dvignila.

Za rodno grudo

(Dalje)

Proti jutru so se mu pritaknile sanje. V pesku ob potoku je videl zleknjena ležati očeta in deda. Ko ju pogleda in hoče ogovoriti, se oba spremenita v ribi, v dve velikanski postrvi z blestečimi luskami in krvavordečimi pikicami pa z velikimi človeškimi očmi, ki so se zdaj pa zdaj ozirale proti njemu in pomežikovale. Ribí sta plavali po tolmunu. Krog njiju so med plavanjem nastajali zaviti krogi, a kadar sta se nagnili na stran, sta se z boka zalesketali v soncu. Oče, ki je imel bolj svetle oči, je priplaval bliže k njemu in šepetal kakor studenček, ko žubori po pesku:

»Spremeniti se moraš v ribo, sinček, pa ti ne bo treba utoniti.«

Medtem ko je tako govoril, se je v veselem zaletu pognal iznad vode in se spremenil v krasno mavrico. Pod njenim obokom je mirno in zadovoljno plaval ded in voda je v krogih valovala okrog njega.

Pogled na to je bil čudovit. Tedaj pa se je priplazil h kmetu mrzel modras z zlobno-pretkanim pogledom, se mu je ovil z repom okrog vratu in je tako zategnil, da je gospodarju pohajala sapa.

V tem se kmet prebudi, se prime za vrat in otiplje mačka, ki se mu je bil vlegel pod brado. V grozi ga je treščil daleč proč od sebe. Ko se je popolnoma zavedel, mu je bilo takega rav-

× **Pomanjkanje blaga.** Trgovci se pritožujejo, da dobivajo vse pod težjimi pogoji blago iz tovarn. Svoja naročila morajo plačati naprej. Nekateri tovarne pa odpovedujejo že pred meseci sklenjena naročila zaradi pomanjkanja surovin.

× **Mariborske žel. delavnice** so izdelale te dni prvi osebni vagon. Vagon je lepo in solidno zgrajen in kaže, da ne potrebuje naša država nobenih naročil osebnih vagonov v inozemstvu, ker jih doma še boljše izdelujemo.

× **Gospodarski svet** bo organizirala banovina Hrvatska. Ta ustanova se bo pečala z vsemi važnimi gospodarskimi vprašanji.

× **Zaupnik zagrebske policije** Branko Zweiger je bil v Krškem aretiran in priveden v Zagreb. Zweigerja dolže, da je bil soudeležan pri atentatu na voditelja hrvaških frankovcev dr. Milana Suflaja.

× **Koliko senatorjev se bo volilo?** Po zakonu odpade na vsakih 300.000 prebivalcev po en senator, na ta način bo imela Hrvatska 13, Beograd z Zemunom in Pančevom 1, dravska banovina 4, drinska 5, zetska 3, vrbaska 3, dunavska 8, moravska 5 in vardarska 5 mandatov. Isto toliko jih lahko imenuje kraljevo namestništvo.

× **Žganje pije kot vodo.** Vsled obilne letine češpelj žgo kmetje na Hrvatskem obilo žganja. Dogaja pa se, da ga ponekod sproti popijejo, kolikor ga skuhamo. Tako je popil v Rogiški kmet Miloš Popović s svojo družino v eni noči vse žganje, kolikor so ga nakuhal iz 12 kotlov. Drugi dan so morali orožniki reševati otroke. Kmet Adam pa je popil s svojimi tovariši v dveh nočeh 60 l žganja.

× **Sin ubil očeta.** Blizu Našič je živel premožen kmet Gjorgje Lazić. Njegov sin se je pred leti oženil z lepo Milenko in živel ves čas z njo v sreči in zadovoljstvu. Zadnje čase se je v snaho zagledal oče in ji pisal celo ljubavna pisma. Med očetom in sinom je prišlo do prepira, v katerem je sin očeta ubil.

× **Španski prostovoljci.** Španske državljanske vojne se je udeležilo veliko prostovoljcev jugoslovanskih državljanov, ki so se borili v obeh taborih. Največ jih je bilo v republikanski vojski. Večinoma so bili to jugoslovanski rudarji, ki so bili zaposleni v Franciji, Belgiji in Holandiji. Po končani državljanski vojni so bili tudi jugoslovanski prostovoljci v posebnih

taboriščih v Franciji. Sedaj je dala naša vlada nalog jugoslovanskemu poslanstvu v Parizu, da izda prostovoljcem potne liste za povratek v domovino.

× **Jugoslovanska vlada** je odobrila din 20 milijonov za izselitev otrok in družin iz mest, ki bi bila v slučaju vojne ogrožena.

× **Komisar zagrebske občine** je odstranil nekaj vodilnih uradnikov mestnih podjetij. Hrvatski dnevnik pravi, da so imeli takele plače: ravnatelj električne centrale 21.075 din, ravnatelj plinarne 19.223 din mesečno, ravnatelj vodovoda 19.441 din mesečno.

× **V Krko** je skočila iz obupa Jera Zupančičeva iz Bušče vasi. Vzrok je bilo zadolženo posestvo in spor v družini.

× **V Kranju** se je vršilo v nedeljo delavsko zborovanje, na katerem so govorili o volitvah v delavske socialne ustanove.

× **Volitve v senat.** Objavljen je volilni imenik volivcev za senatorje v dravski banovini. V volivnem imeniku se nahajajo vsi župani, tudi tisti, ki jim bo do volitev 12 novembra potekla zakonita doba. Volivci so tudi imenovani banovinski svetniki.

× **Uprava tovarne** v Rušah je sklenila povišati delniško glavniico od 4 na 8 milijonov dinarjev. Domneva se, da namerava povečati svoj obrat.

× **Premogokopi** v Sloveniji so polno zaposleni in se jim obeta zaposlitev tudi za vse leto naprej. Tudi kočevski rudnik je dobil večja naročila in je bilo ponovno sprejetih večje število do sedaj brezposelnih rudarjev.

× **Minister za socialno politiko** g. dr. Budisavljević je razveljavil odločbo jugoslovanske uprave beogradske delavske zbornice, s katero so bile črtane svobodne delavske strokovne organizacije iz evidence delavske zbornice.

× **Tibetanci** so te dni kronali svojega petletnega vladarja, ki so ga tibetanski menihi pred dvema leti našli. Pri kronanju novega Dalaj Lame so bili navzoči zastopniki Vel. Britanije, Nepala in Kitajske.

× **Podražitev železa** obetajo v prihodnjih dne železne tovarne za 30 do 40%, ker so se podražile za toliko tudi surovine.

× **Umrl** je v Metliki tamošnji notar France Rant, star komaj 44 let. Zadel ga je kap. Bil je vnet sokolski delavec in zelo priljubljen pri kmetskem narodu.

nanja žal in je mačka koj začel klicati. Žival se je privlekla iz kota, kamor se je bila skrila, vendar je bila še jezna. Kljubovalno je sedla na zid in se ni dala pregovoriti, da bi prišla bliže. Mesečina je zeleno odsevala v njenih širokopodprtih, jeznih očeh.

Globel se je počasi polnila z vodo, kmetija se je polagoma potapljala. Kmet je ostal na svoji zemlji, dokler ga ni pregnalo naraščajoče vodovje. Vsakemu koščku zemlje je hotel v trenutku, ko se je voda jela zgrinjati čezenj, poslati svoj zadnji pozdrav. Nič več ni mrmral in godrnjal; saj je zdaj bdel pri umirajočem. Zato je bilo treba sotrpiti in obujati blage misli.

Skoraj vsi delavci so že odšli. Inženir, ki ni imel več dosti opravila in mu je bilo dolgčas, se je včasih pridružil kmetu, čegar duševno stisko je pričenal polagoma razumevati. V najboljšem namenu ga je svaril in mu prigovarjal, naj zapusti kmetijo. Potapljanje bo lahko trajalo tedne in mesece. Ob takem nespametnem čakanju se mu še lahko omrači um.

Kmet ga je brez besede poslušal, nato pa je odšel ob vodi dalje in je opazoval mačka, ki je lovil bežečo golazen in se igral s plenom.

Dnevi so minevali, ne da bi bila voda znatno narastla; kajti globel je bila proti vrhu močno razširjena. Minil je že cel dan, a hišne razvaline so še zmeraj stale na kopnem. Kmet je že porabil vso zalogo hrane, kolikor je je bil prinesel s seboj, in že ga je začenjala tretji la-

kota. Inženir in tudi prvi strojnik bi bila rada delila z njim svojo zalogo, toda kmet je bil preponosen in ni maral ničesar sprejeti iz njunih rok. Tudi na vas ni hotel oditi. To mu je branila njegova trma; kajti zarekel se je bil, da bo vztrajal do konca.

Sedmi dan je nastala moreča vročina. Lakoti se je pridružila še žeja. Voda, ki jo je lokal na prazen želodec, mu je povzročala bolečine in bruhanje. Za gozdom je vročina nagrmadila ogromen oblak, ki se je kakor snežnik z višin oziral v dolino, nakar se je stisnil in potemnel. Zamolklo je zabučalo za gorami in bližala se je nevihta.

Tedaj se je kmeta lotilo malodušje. Kje naj najde zavetje pred neurjem? Kje naj preživi noč, ako bo treskalo in lilo? Kako naj še dalje premaguje lakoto? Vse svoje žive dni ni poznal gladovanja dalj kakor nemara po nekaj ur.

»Na vas pojdem,« je dejal, da bi si potolažil vest. »Tam preživim noč, zjutraj pa se z vsem potrebnim založim in se vrnem semkaj.«

V plohi je prišel domov. Sestra ga je sprejela z neprijaznimi pogledi in zasekljivimi besedami. Saj niti ni vedela, kje je preživel ves ta čas. Nemir, ki jo je mučil zaradi tega, je sedaj usula nadenj.

Brat je slabe volje spet odšel venkaj v deževje in neurje in po najkrajši poti v gostilno. Tam se je pošteno podložil in brezumno napil. Šele čez tri dni se je toliko iztreznil, da se je lahko vrnil na umirajoči grunt.

(Konec prih.)

× Zaloge kave v naši državi znašajo še okrog 5000 kg, ki zadostuje le, za nekaj mesecev. Na Sušaku leži nezacarinjene kave 10.000 kilogramov. Uvozniki kave ne morejo dobiti deviz za plačilo naročene kave in se pogajajo z Narodno banko, da bi mogli dvigniti naročeno kavo v sušarskem pristanišču. Naša država uvozi vsako leto za okrog 50 milijonov din kave.

× Volilec dr. Vl. Mačka pri decembrskih volitvah so sklicali koncem septembra shod na Jesenicah. Zborovanje je bilo prepovedano. »Delavska politika« poroča, da je bil sklicatelj shoda naknadno kaznovan z din 1000 zaradi tega, ker je baje agitiral za prepovedan shod.

× Rejee malih živali oktoberska številka ter glasilo Zveze društev rejcev malih živali v Ljubljani je pravkar izšla s sledečo vsebino: Vabilo na zborovanje dne 15. X. — Kunčje bolezni — I. banovinska razstava malih živali — Misli ob I. banovinski razstavi malih živali — O ta banovinska razstava — Vzreja dobrih nesnic — Uspešna reja naše domače kokoši — O zaklopnih gnezdih — Mihec in Jakec modrujeta o svojih kuncih — Oskrbovanje koz — Hirski ovčar — Petelinji boji — Naše gospodinje — Društvene vesti — Drobiž — Po tujem svetu — Posvetovalnica — Književnost — Dopisi — Rejski striček — Tržne cene — Za smeh in kratek čas — Mali in veliki oglasi. — List, katerega prejemajo vsi združeni slovenski rejci malih živali stane samo din 30 — letno in se naroča v Ljubljani, Karunova ulica 10.

× Od pravočasnega in pravilnega zdravljenja bolezni je v pretežni večini primerov odvisno ozdravljenje. Le redke so bolezni, ki bi jim moderna medicina ne mogla do živlega. Mem bolezni, ki se jih človeku ni treba bati, če se pravočasno zateče k zdravniku, spadajo tudi bolezni ušesa, nosa in grla. A vprav v teh boleznih tako pogostih in navadno tudi zelo nevarnih, je naše ljudstvo mnogo premalo poučeno. Zlasti po deželi ljudje z redkimi izjemami sploh ne vedo, kakšni so znaki teh bolezni in kako težke, naravnost usodne so lahko njihove posledice. Zavedajoč se tega je Vodnikova družba pripravila letos svojim članom poljudno pisano in bogato ilustrirano knjigo »O boleznih ušesa, nosa in grla« izpod peresa zdravnika-specialista za te bolezni dr. Janka Hafnerja. — Vodnikova družba prav vljudno vabi vse čitatelje »Kmetijskega lista« v krog Vodnikovcev. Prijave sprejemajo poverjeniki in pa pisarna Vodnikove družbe v Ljubljani, Knaflejeva 5. Članarina znaša 20 din; za ta denar dobite štiri lepe knjige, med njimi Vodnikovo pratiko s pestro in zanimivo vsebino.

Uspešno delo Zveze društev rejcev malih živali

Ze od nekdaj so se naši ljudje pečali z rejo malih živali. Predvsem s perutninarstvom in kuncerejo. To zanimanje je pa v zadnjih desetletjih precej naraslo, odkar smo tudi pri nas začeli ustanavljati društva za pospeševanje reje malih živali. Prvo tako društvo je bilo ustanovljeno leta 1906. v Tržiču, kjer je navduševal delavec in male kmete za gojenje malih živali idealist Lehrman Anton. Njegovo prizadevanje ni bilo zaman. V letu 1913. je zraslo novo podobno društvo v Ptuj, pozneje leta 1916. pa enako društvo v Mariboru.

Sele z letom 1928. se pričinja zopet nova pobuda za smoterno širjenje umne reje malih živali, kar je povzročil znani rejski organizator Makret Alfonz iz Senkovega turna pri Ljubljani. V tem letu sta bila ustanovljena pri Kmetijski družbi v Ljubljani kuncerejski in perutninarski odsek, ki sta živahno pričela z delom. Posledica tega je bila v letu 1932. ustanovitev novega društva Zivalce, ki je prihodnje leto začelo že izdajati svoj list Zivalca.

Leto 1934. je prineslo ustanovitev novega lista: Rejee malih živali, ki je skrbel za ustanavljanje samostojnih rejskih društev. Taka društva so bila ustanovljena v letu 1935. v Mengšu, na Jezerskem, v Kočevju, v Kranju, v Trbovljah,

v Grobljah, v Guštanju in Tacnu. Še istega leta v jeseni so ustanovila ta društva svojo Zvezo društev rejcev malih živali z delokrogom za vso dravsko banovino. V letu 1936. so bila nadalje ustanovljena društva v Mariboru, v Kočevju II, v Laškem, na Polzeli, Ljubljani II, Velike Lašče, Tržiču, Grahovem pri Rakeku in Šoštanj. V letu 1937. so bila ustanovljena društva Prevalje, Vrhnika, Fala, Ig pri Ljubljani, Nazarje, Litija, Moravče, Vuhred, Ptuj II, Celje, Konjice in Vodice. V letu 1938. so bila ustanovljena rejska društva v Ribnici, Mengšu, Crnomlju in Šmarje pri Jelšah. V letu 1939. so bila ustanovljena do sedaj društva v Medvodah, Brežicah, Gruzah in Crni. V pripravi je ustanovitev 14 novih društev, tako da bo štela Zveza z novim letom 1940. že nad 50 včlanjenih rejskih društev.

Zveza in včlanjena društva so priredila veliko število razstav, predavanj, tečajev, raznih prireditev, dalje so razdelila veliko število brezplačnih živali med svoje člane ter tako uspešno propagirala rejo malih živali med najširšimi plastmi naroda. Vse delo je bilo izvršeno iz zasebne pobude požrtvovalnih delavcev na polju rejskega pokreta. V zadnjem času je dosegla organizacija rejcev najlepši uspeh, da so se združili vsi slovenski rejci pod svojo Zvezo, ki vodi smoterno delo rejskega pokreta po vsej Sloveniji.

Romantika slovenskih polharjev na Dolenjskem še vedno živi, čeprav ni več tako donosna ko v Jurčičevih časih.

Iz tujine

■ Iz Evrope se je vrnilo v Ameriko od začetka vojne 52.000 ameriških državljanov.

■ Ameriško časopisje poroča, da obstoja vedno večja nevarnost, da bo tudi Amerika zapletena v novo vojno, čim dalj bo ta trajala.

■ Angleško časopisje je objavilo vest, da nameravata Hitler in Stalin ustanoviti novo zvezo narodov, h kateri bi pristopile naslednje države: Nemčija s češkoslovaškim protektoratom, Slovaška, Rusija, Španija, baltiške države, Švedska in Norveška ter Romunija in Turčija.

■ V sporazumu med Rusijo in Nemčijo je zmagalo načelo življenjskega prostora nad načelom samoodločbe narodov, ki ga je postavil v svetovni vojni Wilson. Po načelu življenjskega prostora sta si Rusija in Nemčija razdelili interese in ozemlja na vzhodu in Baltiku ter tudi na Balkanu.

■ Baker. V prvi polovici letošnjega leta je znašala svetovna proizvodnja bakra 963.685 ton.

■ Kaj ni korupcija. »Nova Riječ«, glasilo SDS, piše: Gospod Vasilij Protić, poslanik v Pragi, je izposloval, da mu je vlada izstavljala čeke, glaseče se na švicarske franke, za izplačilo plač uradnikom poslanstva. Poslanik Protić je v dobi jesenske in pomladne krize v ČSR s temi čeki špekuliral. Menjal jih je na črni borzi po kurzu 20 do 22 Kč za švicarski frank, uradnikom pa je izplačeval po službenem kurzu 6-50 do 7 Kč za frank. Na ta način je Protić mesečno zaslužil od 250 do 300 tisoč din. Ko so se uradniki pritožili in je preiskava ugotovila točnost njih navedb, je bil Protić — upokojen.

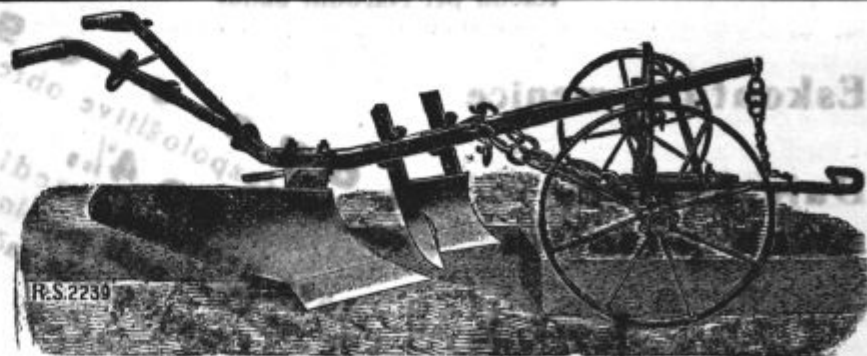
■ Italijansko časopisje je pričelo zelo ostro pisati proti komunizmu. Poleg papeževnega glasila »Osservatore Romano« se zlasti ostro izraža proti ruskemu pohodu na Baltik glasilo maršala Balba »Corriere Padano« in »Corriere della Sera«, ki piše: »Danes se je zgodilo to, da stojijo nasledniki krščanskih vitezov nemškega reda nemo ob strani, ko prihajajo nasledniki Ivana Groznega s tisočeriimi tanki in bombnimi letali, da obnovijo imperialistično politiko Petra Velikega.« Nemški viteški red je z mečem in krvjo osvojil v srednjem veku pokrajine vzhodne Prusije in Baltika ter jih nasilno držal pod svojim jarmom. Križarji so povsod ustanavljali veleposestva, odvzemali slovanskim kmetom zemljo, ujetnike večinoma pobili, druge pa zaslužili.

■ Darilo. Maršal Göring je podaril ruske mu vojnemu komisarju Vorošilovu najboljšo športno letalo.

■ Novi madžarski poslanik Kristoffy je pretekli teden prispel v Moskvo z vsem poslaniškim osebjem. Ko je Madžarska stopila v protikomunistični pakt, je z njo Rusija pretrgala diplomatske zveze. Ko so se Rusi pojavili na Karpatih je Madžarska obnovila z Rusijo diplomatske zveze.

■ V Londonu se nahaja že 14 dni turška vojaška delegacija, ki bo sklenila z Anglijo vojaško zvezo. Pogajanja pa so zastala zaradi tega, ker so čakali na rusko turško pogodbo, ki jo je sklenil v Moskvi šele koncem preteklega tedna turški zunanji minister Saradzoglu z ru-

Sack-ovi plugi so najboljši

Dospela je nova pošiljatev Sack-ovih plugov. Naročite takoj, ker je pričakovati podražitev surovin in s tem tudi plugov. Dalje nudimo po ugodnih cenah razno drugo kmetijsko orodje, stroje, zaščitna sredstva, umetna gnojila in razna hraniva ter druge potrebščine. V zalogi jih ima

Kmetijska družba in njena skladišča v Celju, Konjicah, Mariboru in Novem mestu

sko vlado. Pričakovati je, da bodo angleško-turška pogajanja kmalu zaključena.

■ Ruske vojne ladje. Tri najmoderneje ruske križarke so priplule v estonsko pristanišče Tallin, kjer bodo ostale več dni.

■ Ruske čete so vkorakale na Estonsko v sredo 18. t. m. in zasedle ona mesta, ki so bila dogovorjena v medsebojnih pogodbah.

■ Egipt bo ostal zvesto na strani Anglije in se bo boril za demokratične svoboščine, tako je izjavil predsednik egiptovske vlade.

■ Iz Pariza in okolice se je izselilo okrog tri milijone prebivalcev. Izelili so se v prvi vrsti otroci, ženski in starčki.

■ Začasna poljska vlada v Parizu je dobila od angleške vlade posojilo v znesku 5 milijonov funtov in od francoske vlade 600 milijonov frankov. S tem posojilom bo poljska vlada organizirala svojo vojsko, ki se bo borila na francoski fronti.

■ Poljski zlati zaklad so prepeljali v Egipt. Med zlatim zakladom se nahajajo tudi dragulji ruske carske družine.

■ Poljska je bila štirikrat razdeljena, in sicer 1773, 1793, 1795 in 1939.

■ Blokada, ki jo je Anglija proglasila nad Nemčijo in ki jo izvaja njeno brodogojstvo na vseh morjih, je zaplenila že okrog pol milijona ton blaga, ki je bilo namenjeno za Nemčijo.

■ Nemci odbiti. Na zapadni fronti so Nemci poskušali močan tankovski napad na francoske postojanke. Nemški napad, ki je bil največji na tej fronti, je bil odbit. V bitki so se izkazali francoski tanki za močnejše.

■ Rusi so zbrali na finskih mejah 30 divizij. Prihajajo pa še nove čete. Zlasti močne so motorizirane čete. Finska bo mobilizirala 300.000 mož in bo poskušala braniti svoje meje. Verjetneje pa je, da ne bo prišlo do boja, marveč se bo po zgledu ostalih baltskih držav tudi Finska mirno pogovorila z veliko rusko sosedo.

■ Estonska. Takoj po sklenjeni pogodbi med Rusijo in Estonsko je Estonska vlada podala ostavko. Mesto nje je bila sestavljena levčarska vlada, ki je napovedala izvedbo agrarne reforme in druge socialne reforme, da v tem pogledu ne bo prevelika razlika med Estonsko in Rusijo.

■ Fašistična milica bo z vsemi 142 batalijoni vključena v sestav redne italijanske vojske. Nekateri oddelki milice so bili razoroženi. Tovorni avtomobili iz Trsta so prišli v Buzet, Pazin in druga istrska mesta ter pobrali miličnikom orožje.

■ Angleži so potopili do sedaj 18 nemških podmornic. Pretekli teden so jih potopili troje. Angleži smatrajo, da je učinkovitost nemške podmorniške vojske uničena s tem, da je skoraj polovico podmornic za visoko morje že potopljenih, na drugi strani pa je obramba trgovskih ladij tako dobro organizirana, da jim podmornice ne morejo blizu. Podatki o potopljenih trgovskih ladjah potrjujejo angleško mnenje o pojemajoči učinkovitosti nemške podmorniške vojske. Mornariško ministrstvo le redko objavlja kako angleško potopljeno ladjo. Pač pa so trpele v zadnjem času močno trgovske ladje skandinavskih držav, ki so pustile svoje ladje dalj časa nezavarovane zaradi njihove nevarnosti.

■ Angleška armada. Na francoski fronti se nahaja že blizu 200.000 angleških vojakov. Angleška vojska je najmoderneje oborožena in izvrstno opremljena. Angleške čete stoje pod francoskim vrhovnim poveljstvom, kar omogočuje enotnost vseh vojaških podvigov angleško-francoske vojske. V svetovni vojni je bila postavljena skupna komanda angleško-francoske vojske šele tretje leto, ko so pretrpele posamezne armade hude udarce zaradi deljenih poveljstev.

■ Zgube slovaške vojske. Po nalogu monsignora dr. Tise se je slovaška armada borila ob strani Nemčije proti Poljski. V teh borbah je pretrpela slovaška vojska tele izgube: 30 mrtvih in 75 ranjenih.

■ V Moskvo je prispela nemška trgovinska delegacija, da izvede trgovinsko pogodbo, ki je bila sklenjena med Rusijo in Nemčijo.

■ Na vrhu Storžiča v Karavankah je strela popolnoma raznesla evharistični križ, kamor so ga pred leti postavili.

■ Diamantna polja so odkrili v dolini Meravaja Utka v Uralu. Rusko pogorje Ural slovi po bogatih železnih in drugih rudah ter zlahtnih kovinah in obilju dragih kamenjev.

■ Galiske petrolejske vrelece bo dala Rusija Nemčiji v izkoriščanje. Vseh petrolejskih vrelecev je v Galiciji 624. Od teh jih je pripadlo 123 Nemčiji, ostali pa Rusiji.

■ Egipt je prodal bombaž Angliji. Med Anglijo in Egiptom je bil dosežen sporazum o prodaji vsega izvoznega presežka egiptskega bombaža. Ves ta presežek je kupila Anglija. Bombaž ostane vskladiščen v Egiptu, posebna angleška organizacija pa bo določala, v katere dežele se sme ta bombaž prodati, v katere pa ne.

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmu v Mariboru so veljale tele cene: voli od 3'50 do 4, telice od 3 do 4, krave od 2'50 do 3'50, teleta od 5 do 7 din, prašiči špeharji 7, pršutarji pa din 8 za kg žive teže.

V Litiji so se gibale cene takole: voli od 4'50 do 5'25, telice od 4 do 5, krave od 2'50 do 4, teleta od 5 do 5'50 din, prašiči špeharji po 8, pršutarji pa po din 7'50 za kg žive teže.

Sejmi

- 22. oktobra: v Dramljah.
- 23. oktobra: v Središču, Marija Gradec pri Laškem, Krškem.
- 24. oktobra: v Mariboru, Velenju, Novem mestu, Dol. Logatcu, Dol. Lendavi.
- 25. oktobra: v Celju, Ptuj, Trbovljah, Lembergu.
- 26. oktobra: v Vidmu ob Savi, Turnišču.
- 27. oktobra: v Mariboru, Št. Rupertu, Križevcih, okr. Murska Sobota, Martjancih.
- 28. oktobra: v Brezicah, Celju, Trbovljah, Gor. gradu, Koračicah, Muti, Slovenski Bistrici, Sv. Juriju pri Celju-frag, Ložu, Mokronogu, Radovljici, Zužemberku, Dol. Lendavi.

"KmetSKI list" izhaja vsako sredo, Naročnina znaša letno 30 din, polletno 15 din, za inozemstvo letno 50 din, Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

KmetSKI hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**
 Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjaviti: KmetSKidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

NOVE VLOGE
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

EKONOM

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Doživlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, riž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, riženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomsove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, žlekega solitra itd.), cementa in drugo glavno sodelovanje za Slovenijo opekarne »Ilvovac, Karlovac, se vse vrste sidne in strojne opake.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, vetšarvni štak hitro in poceni!

**TISKARNA
MERKUR**

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52